

Dnes v čísle:

Týden španělské kultury
Talent je zvýšená míra
pracovitosti
Adaptace ptáků na sníženou
dostupnost vápníku
v okyseleném prostředí
Byli na kongresu v Turecku

Žurnál

25**Ročník 10 • Vychází 20. dubna 2001**

O studiu v zemích Evropské unie

Ve středu 18. 4. se v aule FF UP konala přednáška Akademického informačního centra Brno o možnostech studia v zemích EU. Pracovníci AIC seznámili studenty s procesem získávání stipendií na zahranič-

ních univerzitách jednotlivých zemí. Vedle zahraničních oddělení vysokých škol u nás i v zahraničí je možné se obrátit také na informační kanceláře příslušných velvyslanectví či na agentury, které se snaží studentům v tomto směru pomoci. Při přijetí na zahraniční vysokou školu je možné si zažádat o udělení stipendia u některého z fondů (Open Society Fund, Nadace Český literární fond, Rotary International, Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97).

Jak zdůraznila pracovnice AIC, proces směřující k získání zahraničního studijního pobytu je poměrně zdlouhavý. Zkušenosti, které však student při svém pobytu získá, jsou neocenitelné. To potvrdili také tři studenti, kteří se v závěru přednášky podělili o své postřehy ze stipendijních pobytů ve Španělsku, Anglii a Irsku.

-ano-, foto -tj-

Ve dnech 17. – 19. 4. se v Galerii Informačního centra ve Zbrojnici uskutečnila prodejní výstava brněnského knihkupectví Malé centrum nazvaná „Humanities and Social Sciences 2001“. Na výstavě byla zastoupena anglická a německá vydavatelství Academic Press, Cambridge University Press, Fitzroy Dearbon, Harcourt, Oxford University Press, Verlag C. H. B., Dudenverlag; nechyběla zde ani nakladatelství slovenská, polská a česká. Návštěvníci si mohli prohlédnout na dvě stovky titulů z oblasti společenských věd.

-red-, foto -tj-

Na letošní výstavě Flora Olomouc bude zastoupena také univerzita

Na jarní výstavě letošní Flory Olomouc, která otevře své brány 26. 4. 2001, bude vlastní výstavní expozice zastoupena i Univerzita Palackého. V pavilonu A – v prostorách ochozu v 1. patře – najdou umístění čtyři panely s montáží dokumentů přibližujících klíčové etapy vývoje a historie olomouckého vysokého učení: založení univerzity, její zrušení a obnovení. Jako součást univerzitní expozice je připravována také prezentace univerzitních insignií a talárů; návštěvníci letošní Flory Olomouc si tak budou moci prohlédnout rektorský a pedelský talár, rektorský řetěz a kopii tzv. innsbruckého rektorského žezla (rekonstruované rektorské žezlo staré olomoucké univerzity).

Účast Univerzity Palackého na výstavě letošní Flory Olomouc vyplynula z jednání, která vedli již od podzimu loňského roku představitelé Výstaviště Flora Olomouc, a. s., se zástupci vídeňského zahradnického podniku a vídeňské univerzity. Ta chce na letošní výstavě Flora Olomouc prezentovat v rámci expozice své historie mj. i svůj vlastní pivovar. Právě v reakci na podnět vídeňských kolegů se k tomuto záměru připojila i Univerzita Palackého s projektem vlastních dějin.

Výstava Flora Olomouc se letos uskuteční ve dnech 26. – 29. 4. 2001.

-red-

ACADEMIA FILM OLOMOUC 2001 NA CESTĚ.../ON THE ROAD... 22. – 26. 4. 2001

Academia film Olomouc 2001 se vydává na cestu

V neděli 22. 4. bude v olomouckém kině Metropol v 16 hodin slavnostně zahájen již 36. ročník mezinárodního soutěžního festivalu dokumentárních filmů a multimedialních vzdělávacích pořadů Academia film Olomouc 2001, který tradičně pořádá Univerzita Palackého. Opět po roce tak nejstarší český festival dokumentárních filmů nabídne akademické i široké veřejnosti ojedinělou příležitost k setkání s řadou kvalitních snímků současné dokumentární tvorby a s inspirativními portréty jejich tvůrců; festivalovou atmosféru již po několik let dotvářejí živé kontakty při besedách, seminářích a diskusích, při koncertech na nádvoří Zbrojnice ...

Motto letošního ročníku – *Na cestě... / On the Road...* reflektuje začátek nového tisíciletí jako ohlednutí za rozporuplným 20. stoletím, stoletím mohutné technologické a informační exploze, válečných konfliktů, vědeckých objevů i omylů, růstu životní úrovně i lidského utrpení; je také jedním z možných pohledů na současnost a budoucnost našeho globalizujícího se světa.

Na den zahájení přislíbili organizátoři letošního ročníku AFO filmové překvapení a můžeme se těšit i na společné vystoupení I. Bittové a Hradišťanu (benefiční koncert na podporu Sdružení Jitro Olomouc). Vlastní soutěžní přehlídka začne v pondělí 23. 4. již v 8,30 hod. ve Vlastivědném muzeu Olomouc (Václavkův sál)

a v Divadle hudby, od 15 hod. v kině Central. Na tentýž den je připraveno také první zajímavé setkání se vzácným hostem: s publicistou, humoristou a spisovatelem **Clivem Jamesem**, kterému bude předcházet nesoutěžní projekce tří televizních dokumentů tohoto tvůrce z produkce BBC.

Z dalších doprovodných projekcí bychom si určitě neměli nechat ujít portrét režiséra **W. Herzoga** (23. – 25. 4. ve Vlastivědném muzeu) či dokument **I. Vojnára Proroci a básníci** spojený s následnou besedou s autorem (24. 4. v kině Central).

Promítání soutěžních snímků bude pokračovat ve Vlastivědném muzeu, Divadle hudby a Muzeu umění i v další dny, stejně jako i další besedy a semináře a doprovodný program na nádvoří Zbrojnice.

Slavnostní zakončení festivalu a předání cen autorům vítězných filmů a pořadů proběhne 26. 4. v 16 hodin v kině Central, kde bude na závěr také promítnut zatím poslední snímek francouzské režisérky A. Vardové (*Sběrači a já / Les Glaneurs et la glaneuse*), které Vědecká rada UP udělila letošní *Cenu za celoživotní dílo*.

(Další informace k programu AFO 2001 také na str. 6. Podrobný program najdete na plakátech, v AFO/INFO č. 0 – Žurnál 23 a na webové adrese www.fo.cz.)

-red-

UMĚLECKÉ DEBATY NA UP

Přednášky a diskuse o současném umění,
 pořádané katedrou výtvarné výchovy PFF UP
 v KONGRESOVÉM SALE PFF, Smeralova ul.

JANA JEMELKOVÁ

Úterý 24. 4. 2001 v 19:30 VÝTVARNÁ SETKÁNÍ

Malíka a grafika Jana Jemelkovu, dříve pedagogka na KV PFF UP
 probere různé setkání s umělci, se studenty i s výtvarníky ve vlastní rodné.

Víte, že...

... byly uděleny bronzové medaile J. Janského na Přírodovědecké fakultě UP

Bronzovou medaili prof. Jana Janského oceňuje Český červený kříž ty, kteří již desetkrát poskytli svou krev k záchraně zdraví či života našich spoluobčanů. Na zasedání Akademického senátu PFF UP již tradičně předal děkan PFF UP prof. J. Lasovský, CSc., toto vyznamenání Z. Sochorovi, J. Šaršonovi a J. Škarohlidovi – studentům PFF UP. Při této příležitosti jim poděkoval za lidský přístup, kterým reprezentují Univerzitu Palackého na veřejnosti. Současně byly oceněným předány dárky od fakulty a Českého červeného kříže.

-jum-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Ve dnech 19. a 20. 4. 2001 uspořádala Katedra hudební výchovy PdF konferenci s názvem **Psychologické aspekty hudební výchovy (ontogeneze, diagnostika, muzikoterapie)**; ve stejném termínu proběhla také **Celostátní interpretační soutěž studentů pedagogických fakult**.

-red-

Semináře otolaryngologů

Ve středu 25. 4. 2001 ve 14 hod. se ve Velké posluchárně TÚ LF UP uskutečnil Olomoucký otolaryngologický odpoledne, jehož tématem bude **Diagnostika a léčba chorob ucha**. V panelové diskusi se střetne 15 pozvaných odborníků z ČR, SR a Rakouska. Tento seminář pro více jak 200 účastníků bude současně začátkem **10. jubilejního kurzu diagnostiky středního ucha a disekce spánkové kosti**, který bude probíhat ve dnech 26. 4. – 27. 4. 2001 v prostorách ORL kliniky. Záštitu nad touto akcí převzali děkan LF UP doc. Č. Čihalík a ředitel FNO doc. V. Ryznar. Hlavní částí programu bude „live surgery“, přímý přenos operace z operačních sálů kliniky. Operovat budou prof. Klačanský, prim. Sicák a prim. Navara.

-klačj-

Fischerovská přednáška 2001

Přednáška k počtě J. L. Fischera se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu. K jejím přednesení vybere k tomuto účelu rektorem UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti. Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zaslány prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost do **15. května 2001**. Členem výběrové komise je prorektor pro vědeckobadatelskou činnost a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty; na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů. Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů) je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

-mm-

žen několik rádků

Napínavé

Čtenář Žurnálu, který sleduje výměnu názorů na budoucnost knihkupectví Studentcentrum, bude asi v lečtem na rozpacích. Jsou důvody k výpovědi stávajícím nájemcům dostatečné? Neměly být zřejmé? A tak dále.

Jistě jsou tři věci:

1. **Knihkupectví nemá široko daleko obdobu.** V Olomouci je hodně obchodů s knihami, některé jsou vedeny lépe, jiné hůře, ale pokud hledáme náročnější krásnou literaturu, knihy o historii, filozofii, politice, chytřejší časopisy, skoro nemá smysl hledat jinde.

2. **Úroveň Studentcentra stojí na takových nájemcích, kteří nechtějí vydělávat jakkoliv.** To platí také o těch současných: zde se neprodával třeba P. Svora, ač se na něm jistě dalo vydělat. Mělo by jim to být přičteno ke cti. Úroveň podniku stojí však hlavně na vedoucí – **Vieře Foretové**, která se zřejmě vyzná ve výše zmíněném sortimentu nejlépe. Nejlépe široko daleko.

3. **Máme právo sledovat vývoj napjatě, neboť univerzita nemá vždy šťastnou ruku.** Příkladem může být hospoda, která bývala hned vedle knihkupectví. Snad na nejkrásnějším místě ve městě, ale beze stylu, ani kavárna, ani pivnice, zvenčí oblepená pozdně secesními fóliemi...

V. Burian

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Cyklus přednášek pokračuje

Na počátku března zahájila Moravskoslezská křesťanská akademie Olomouc (MSKA) svůj jarní přednáškový cyklus vystoupením PhDr. J. Bláhy (FF UP), který hovořil 6. 3. na téma **Olomouc jako kulturní centrum a jeho projev v archeologických nálezích**. Další z připravovaných akcí proběhla v úterý 17. 4., kdy na téma **Poutní místa na Moravě** promluvil prof. M. Pojsl, vedoucí Katedry církevních dějin, patrologie a křesťanského umění CMTF UP. Přednáška doplněná dia- pozitivu se uskutečnila ve velkém sále Arcibiskupské kurie v Olomouci (Biskupské nám.).

Další přednášky připravuje MSKA i na květen: na 10. 5. přijal pozvání doc. F. X. Halas, který se podělí o své zkušenosti z diplomatické mise ve Vatikánu, kde v letech 1990–1999 působil jako náš velvyslanec; v jednání je rovněž přednáška prof. J. V. Polce, děkana Katolické teologické fakulty UK v Praze, o kardinálu Josefu Beranovi, jehož osobnost chce MSKA olomoucké veřejnosti přiblížit v souvislosti s jeho připravovaným blahorečením.

-red-, foto -tj-

Umělecké debaty na UP pravidelně pořádané i v tomto semestru Katedrou výtvarné výchovy PdF UP pokračovaly v úterý 17. 4. besedou na téma „Moskva studentská, umělecká, podzemní...“. O svých zážitcích a dojmech ze stáže v ruské metropoli, jejích ateliérech, galeriích i celkové situaci hovořily v Kongresovém sále PŘF UP (Šmeralova ul.) absolventky PdF UP (obor výtvarná výchova) S. Kvočková a B. Losiková (na snímku zleva), resp. duo ŠÁRY-BÁRY.

-red-, foto -tj-

Diplomový seminář speciální pedagogiky

Ve středu 19. 4. 2001 se v aule Pedagogické fakulty UP uskutečnil tradiční diplomový seminář absolventů oboru speciální pedagogiky. Seminář zahájila vedoucí Katedry speciální pedagogiky PdF UP doc. L. Ludiková, která studentům popřála při prvním veřejném vystoupení mnoho zdaru.

Se svou diplomovou prací přítomné seznámilo 10 posluchačů posledního ročníku speciální pedagogiky. Studenti se v nich zabývali aktuálními otázkami svého oboru; témata se týkala syndromu Cornelia de Lange, využití hipoterapie u dětí s lehkou mozkovou disfunkcí, vývojové neplnlosti řeči, využití zvukové pomůcky v logopedii, služeb pro zrakově postižené v Severní Dakotě v USA, problematiky komunikačních schopností u dětí z etnických skupin, znakového jazyka ve sportovní terminologii, úpravy beletrie pro sluchově postižené děti předškolního věku, homonymie a polysémie ve výuce žáků na 1. stupni ZŠ pro sluchově postižené a historického vývoje náhledů na etiologické faktory baluties.

-red-

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Týden španělské kultury v Olomouci

Ve dnech 26. 4. – 4. 5. 2001 pořádá kulturní sekce Velvyslanectví Španělského království v Praze a Katedra románské filologie UP v Olomouci **Týden španělské kultury**.

Zahajovací program bude patřit koncertu španělské hudby **Pisné a zarzuely** v podání C. Vallsové (soprán), L. A. Llanezy (baryton) a M. Jedličkové (klavír). Koncert se uskuteční ve čtvrtek 26. 4. v 19.30 h. v aule Filozofické fakulty UP (Křížkovského 10). Vstup volný.

Na čtvrtek 26. 4. je také připravena přednáška Y. P. Sinusiy (Masarykova Univerzita v Brně) na téma **Současné španělské divadlo očima filmových tvůrců**, která proběhne ve 12 h. na Katedře románské filologie FF UP.

Upozornění redakce

Upozorňujeme čtenáře a autory, že vzhledem ke konání 36. ročníku AFO 2001, v jehož rámci bude redakce Žurnálu UP pracovat pro festivalový bulletin AFO/INFO, vyjde další číslo univerzitního časopisu až 4. 5. (uzávěrka už 30. 4.).

-red-

O životě a díle Miguela de Cervantes bude hovořit prof. D. E. Calderón (španělské Ministerstvo školství a kultury) v pátek 27. 4. od 10 do 14 hod. na Katedře románské filologie FF UP.

Setkání učitelů španělského jazyka je připraveno na sobotu 28. 4. od 9 do 14 hod. na Katedře románské filologie FF UP.

Součástí programu je také promítání španělských filmů v originálním znění (Katedra románské filologie FF UP), a to filmové verze děl španělské literatury:

– **Don Quijote (El Quijote)**, M. G. Aragón, 1991 – středa 2. 5., 11 hod., čtvrtek 3. 5., 11 hod.

– **Dům doni Bernardy Alby (La casa de Bernarda Alba)**, M. Camus, 1977 – středa 2. 5., 19.30 hod.

– **Na kolo si musíš počkat do léta (Las bicicletas son para el verano)**, J. Chávarri, 1983 – čtvrtek 3. 5., 17 hod.

– **Do Maroka pro horký zboží (Bajarse al moro)**, F. Colomo, 1988 – čtvrtek 3. 5., 19.30 hod.

– **Ach, Carmela! (¡Ay, Carmela!)**, C. Saura, 1990 – pátek 4. 5., 17 hod.

– **Bwana (Bwana)**, I. Uribe, 1996 – pátek 4. 5., 19.30 hod.

Vstup volný.

-krf-

ROZHOVOR

Talent je zvýšená míra pracovitosti

Ve dnech 4. – 6. 4. přednášel na Katedře teorie a dějin dramatických umění FF UP významný český dokumentarista a pedagog FAMU **Jan Spáta**. Při této příležitosti jsem mu položila několik otázek:

Patříte k našim nejvýznamnějším dokumentaristům. Dokumentu jste se věnoval více než třicet let. Pociťoval jste jako tvůrce nějaké změny ve vývoji dokumentárního filmu?

Nemůžu říct, že bych pociťoval nějaké výrazné změny. Samozřejmě, ty změny jsou dány vývojem společnosti, vývojem techniky a rozvojem televize. Obecně by se dalo říct, že každé množství devalvuje kvalitu a odvádí diváka od dokumentu. Jinak ten pravý dokument je produktem sklonu k idealismu a dokumentaristé se rodí v takovém počtu, jako se rodili vždycky, a já věřím, že se rodí budou bez ohledu na to, jaké jsou zrovna vnější omezení jako totalita nebo komerční tlaky.

Česká televize nedávno odvysílala cyklus časosběrných dokumentů režisérky Heleny Třeštíkové. Používal jste někdy ve své tvorbě tuto metodu?

Tuto metodu používá v každé zemi vždy jen jeden tvůrce, maximálně dva. Já se domnívám, že k tomu je zapotřebí jiný druh talentu, schopnost vydrže, trpělivosti, systematickosti a ohromné píle, kterou paní Třeštíková má. Já jsem člověk netrpělivý, a když něco natočím, tak to musím mít hned a pracovat na tom, dokud to není hotové. Takže bych řekl, že časosběrný dokument je věci náruče. Podobně jako je mnoho druhů inteligence, tak je také mnoho druhů talentů. Někdo je člověk neklidného srdce, potřebuje dělat rychle. Jiný zase má tu trpělivost tvořit pomalu a dlouhodobě s tím, že pomyslné ovoce sklídí až za nějaký čas. Taková je paní režisérka Třeštíková.

Často se mluví o etice dokumentaristy. Jak se díváte na tento problém? Měl jste jako režisér nějakou hranici, za níž jste nešel?

Tak to je určitě nejdůležitější problém dokumentaristy. Kdybych měl říct, co já osobně považuji za úkol a poslání dokumentaristy, tak dokumentarista by se měl snažit nahlížet klíčovou dírkou do soukromí člověka – to je taková jedna tendence. Na druhé straně by měl ale stejnou silou toho svého hrdinu chránit a ochraňovat, být za něj i tím cenzorem. Nedopustit, aby se na veřejnost dostalo něco, co by mu mohlo ublížit. Zvažování, co ano a co ne, je velký problém. Člověk natočí nějaký ohromný dokumentaristický úlovek a musí se ho vzdát, aby neublížil člověku, který mu dal svou důvěru.

Říci ale obecně, co je to ta etika, je těžké. Každý tvůrce má jiná měřítka, která ovlivňuje i doba. Já se touto otázkou během tvorby hodně zabývám a nechci nikdy použít něco, za co bych se musel v tom smyslu stydět.

Během natáčení jste se setkal se spoustou příběhů mnoha anonymních lidí. Neřekl jste si někdy: „To by byl výborný námět pro hraný film?“

Tim, že jsem byl dokumentarista, tak by mě tato myšlenka ve snu nenapadla. Když jsem našel výborný příběh, výborného člověka a bylo to nosné, tak jsem si řekl, že je to výborný námět na dokumentární film. Moje ctižádost nikdy nešla tím směrem, že bych chtěl dělat hraný film, čili jsem hledal témata na dokumentární film.

Poznal jsem ale příběhy, kdy jsem si říkal, to by nikdo nevymyslel ani jako scénář k hranému filmu. Tehdy jsem byl obzvláště rád, že dělám film dokumentární, protože kdybych tento příběh, co jsem právě našel, dělal jako hraný film, tak mi to nikdo neuvěřil. Tim, že je to dokument, že jsou to skuteční lidé, tak uvěřil, že život může takové příběhy napsat.

V současné době působíte jako pedagog na Katedře dokumentární tvorby FAMU. Co může podle vás škola studentům dát a co naopak naučit nelze?

Škola je v první řadě šance. Obzvláště pro mimo-pražské, kteří přijdou do hlavního města, které je plné kultury. Studenti sem přicházejí ve věku, kdy mohou nasávat, kdy mohou chodit každý den do divadel a na koncerty. Mohou se potkávat se svými vrstevníky, ale také se mohou obracet na filmaře, kteří tu práci dělají spoustu let. Tuto šanci je možné buď využít, nebo zatratit. Když se studenti na školu dostanou, mají tuto šanci; škola jim poskytuje příležitost se rozvíjet, mají tam k tomu techniku a lidi.

Domnívám se, že u filmařů je to stejné jako u jiných profesí. Výsledek je přímo úměrný velikosti touhy, potřeby, chůtění, chcete-li posedlosti. Pokud toto v člověku je, pak ta škola je takový urychlovač cesty k profesi. Pokud ne, tak žádná škola nepomůže.

Jaké je to pro vás jako pro učitele klasifikovat něco tak neuchopitelného, jako je umění?

To je samozřejmě velice obtížné. Do určité míry bych mohl ocenit míru pracovitosti... Podle mě kdo není pracovitý, nemá k té práci talent, protože mu chybí motivace, touha. Kdyby ji měl, tak by byl pracovitý. Hodnotit talent nelze, protože to je dar. Nemohu známkovat talent. Já tvrdím, že v dokumentu je talent zvýšená míra pracovitosti. Kdo si pracovitost s sebou přinese na školu, ten je pro pedagoga dobrým partnerem. Ideální je, když vznikne dialog mezi studentem a pedagogem, který se ve výsledku projeví v kvalitě filmu, který student natočí.

Bliží se 36. ročník festivalu Academia film Olomouc, jehož jste se v minulých letech několikrát zúčastnil jako tvůrce a na němž jste loni získal cenu za umělecký přínos dokumentárnímu filmu. Jak si podle vás tento festival stojí v konkurenci jiných přehlídek?

Musím přiznat, že nejsem příliš festivalový typ, a proto to nedokážu posoudit. Já jen můžu říct, že té pocty, které se mně tady nebo na jiných festivalech dostalo, si velice vážím, protože je to pro mě potvrzení toho, že jsem schopen zaujmout porotu a konkurovat ostatním tvůrcům. Do Olomouce jsem vždy rád jezdil, rád jsem tady promítal, pamatuji tady plné sály velkých kin. To jsou takové mé vzpomínky na zlaté časy dokumentárního filmu.

Za rozhovor poděkovala a k přání plných sálů se připojila

A. Novobilská
Foto -tj-

ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ**Cena Františka Palackého**

Cena Františka Palackého je oceněním vynikajících výsledků tvůrčí činnosti na poli vědy nebo kultury, které přispívají k prestiži České republiky a Univerzity Palackého v Olomouci. Cenu uděluje jménem UP její rektor. Cena se uděluje zpravidla jednou za dva roky a udělení je spojeno s finanční odměnou 50 000 Kč. Na tuto odměnu přispívá Obecní úřad v Hodslavicích a Městský úřad v Neratovicích podle smlouvy uzavřené s Univerzitou Palackého v Olomouci.

Návrh na udělení Ceny Františka Palackého může předložit každý člen akademické obce UP, a to Vědecké radě té fakulty, na které je zaměstnán. Návrh se předkládá cestou děkanátu fakulty. Pro udělení Ceny Františka Palackého v roce 2002 je možno předkládat návrhy **do 15. května 2001.**

-mm-

Pastviny 2001 opět budou!

Tradiční letní dětský tábor pro děti od 7 do 14 let ve výcvikovém středisku FTK UP Pastviny se letos uskuteční v termínu od 7. do 14. 7. 2001.

Více než týden v krásných Orlických horách si budeme v údolí FTK UP hrát v lese, na hřištích, koupat se, saunovat a jezdit na lodích, hrát každý den etapovku a poznávat hvězdy. Nebudou chybět další hry – lov bobříků, luštění šifer a cesta za pokladem. Ovládat kanoe se naučíme (v záchranné vestě) pod dohledem zkušeného vodáckého instruktora.

Náš tábor je známý tím, že si děti hrají a nenudí se. Na nudu nemáme čas. Každý den je mimo her v lese, jízdu na lodích a sportování nová etapová hra. Letos to budou báje, pověsti a nádherné příběhy *Antičti hrdinové noční oblohy*. Na obloze se naučíte kromě známých souhvězdí také vyhledat (pokud nám to počasí dovolí) Herakla, Persea a Medúzou a jiné.

Ubytování malých dětí je zajištěno v chatkách s topením, velké děti budou bydlet v chatkách a pro „supráky“ jsou připraveny stany s postelí.

Stravování je zajištěno 4x denně. Doprava autobusem z Olomouce i zpět je již v ceně tábora. Dětský lékař je přítomen po celou dobu tábora.

Cena za plnou penzi 4x denně činí 2386 Kč, za dítě s poloviční penzí je cena 2070 Kč. Tábor pořádáme nejen pro děti zaměstnanců UP a FNO, ale i pro další zájemce. Vzhledem k tradičně velkému zájmu o tábor prosíme zaslat **přihlášky do 30. 4. 2001** na adresu: doc. F. Mazal, KUTV FTK, Hynaisova 9, Olomouc 772 00, se jménem a příjmením dítěte, jeho rodným číslem a adresou bydliště a s kontaktem na rodiče (adresa a tel. č. a příp. adresu zaměstnavatele).

NUTNÉ: uveďte prosím způsob placení – hotově, složenkou či fakturou, např. přes odborovou organizaci, což doporučujeme předjednat s odborovou organizací, která nám sdělí zájemce najednou a s ní provedeme úhradu.

Jako každý rok vytvoříme deníček, kde se dozvíte, co jsme na táboře dělali.

Bližší informace zašleme v květnu 2001.

Na děti se v všechny dospěláky těší a předem je zdraví *Meddéd, Gandalf, Majka, Ferda a spol.*

Kdo si hraje (a je s námi), nezlobí!

Letní tábory pro děti

Univerzita Palackého – Akademik centrum FTK UP pořádá letní tábory pro děti ve věku 6–14 let s názvem Život v džungli.

Termíny: 1. 7. – 12. 7., 12. 7. – 23. 7.; cena: 3 350 Kč (ubytování, strava 5x denně, ceny, bazén, program, doprava, nákup materiálu, instruktory); program: dobrodružné hry a soutěže, výpravy, táboračky, malování, zpěv, tanec, rej v pralese a další překvapení.

Informace a přihlášky: Mgr. H. Vyroubalová, tel. 068/563 64 52, 5423 091, e-mail: vyroubal@ftknw.upol.cz.

-red-

Milionová soutěž

Redakce Žurnálu UP a webových stránek UP vyhlašuje soutěž pro všechny členy univerzitní obce UP, jejímž cílem je **zachytit miliontému nebo jemu nejbližší (vyšší) číslo na počítařové úvodní internetové stránky UP www.upol.cz**. Chcete-li se soutěže zúčastnit, sledujte, jak počet návštěv narůstá. V době uzavěrky tohoto čísla se počet návštěv přiblížil číslu

745 884.

A jak prokážete, že jste „milionářem“? Vytiskněte úvodní internetovou stránku UP s údajem na počítařové a přineste ji do redakce Žurnálu UP. Vyhraje ten, kdo zachytí číslo 1 000 000 nebo nejbližší vyšší.

A výhra? Nechejte se překvapit.

Hodně štěstí přejí

redakce ŽUP a [www UP](http://www.upol.cz).

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Jan Brod memoriál

V pátek 27. 4. 2001 pořádají III. interní klinika LF UP Olomouc, Česká nefrologická společnost JEP a Česká společnost pro onemocnění ledvin ve Slovanském domě v Olomouci mezinárodní nefrologické sympozium *Jan Brod memoriál*, jehož ústředním tématem bude diagnostika a léčba nefrotického syndromu.

-red-

Divadelní Flora 2001

Pátý ročník multikulturního festivalu s mezinárodní účastí pořádá ve dnech **28. 4. – 2. 5.** Moravské divadlo Olomouc ve spolupráci s hlavním festivalovým partnerem, společností ČESKÝ TELECOM, a. s. Záštitu nad akcí převzali ministr kultury ČR P. Dostál a olomoucký primátor M. Tesařík.

Program festivalu:

sobota 28. 4.

10.30 *Březový háj*, rež. A. Wajda (Polsko, 1970) – filmová projekce, kino Central,

13.30 *Wonderdog Band* – jazzový koncert, Horní náměstí

14.00 *Slečny z Vlčí*, rež. A. Wajda (Polsko, 1979) – filmová projekce, kino Central

16.00 *Bez boha na svete*, Divadlo SNP Martin, kostel P. M. Sněžné

18.00 *Armagedon na grbe*, Divadlo Astorka Korzo 90 Bratislava, Velké divadlo

21.30 *Piseň písní*, Teatr „A“, Gliwice (Polsko), Tereziánská zbrojnice

neděle 29. 4.

10.30 *Zrcadlo*, rež. A. Tarkovskij (SSSR, 1975) – filmová projekce, kino Central

15.00 *Maria Callas*, Východočeské divadlo Pardubice, Mozartův sál

18.00 *Koncert sólistů Moravského divadla Olomouc*, Klášterní Hradisko

18.00 *Krvavá svatba*, Jihočeské divadlo České Budějovice, Velké divadlo

21.00 *Dvojí nestálost*, Studio Marta, JAMU Brno, nádvoří radnice

pondělí 30. 4.

10.00 *Zlatovláška*, Středočeské divadlo Kladno, Velké divadlo

14.30 *Unavení sluncem*, rež. N. Michalkov (Rusko, 1994) – filmová projekce, kino Central

16.30 *Komorní duo Feminae* – koncert duchovní hudby, Obrádní síň radnice

18.00 *Manon*, Divadlo Rokoko, Praha, Velké divadlo

21.00 *Stříbrný vítr*, Moravské divadlo Olomouc, Tereziánská zbrojnice

úterý 1. 5.

10.30 *Za mraky*, rež. M. Antonioni & W. Wenders (Francie, 1995), kino Central

12.00 *F-Dur Jazz Band* – jazzový koncert, Horní náměstí

14.00 *Láska a smrt*, Divadelní soubor Sumus, Praha, nádvoří radnice

15.30 *Vyplíte, paní, bez váhání*, DAD kvintet, Karlovy Vary, nádvoří radnice

18.00 *Slovanské dvojzpěvy – Svatba – Šest tanců*, Balet Praha, Velké divadlo

21.00 *Cigánský tábor*, Divadlo Romathan, Košice, Tereziánská zbrojnice

22.45 následuje *Orchester divadla Romathan sa predstavuje...*

středa 2. 5.

10.00 *Kytice*, Divadlo loutek Ostrava, Velké divadlo

15.00 *Prosperovy knihy*, rež. P. Greenaway (V. Británie, 1991), kino Central

18.00 *Kouzelná ilétna*, Moravské divadlo Olomouc, Velké divadlo – slavnostní derniéra titulu; oficiální zakončení 5. ročníku festivalu Divadelní Flora 2001.

Studenti Univerzity Palackého mají na všechny festivalové produkce (včetně tří představení, které se odehrávají na nádvoří Tereziánské zbrojnice) 50% slevu!

-ner-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Adaptace ptáků na sníženou dostupnost vápníku v okyseleném prostředí

Když začaly být kolem roku 1990 registrovány poruchy v reprodukci běžných druhů pěvců v okyselených oblastech zasažených imisemi, předpokládalo se nejdříve, že jsou způsobeny vlivem působení cizorodých látek, např. těžkými kovy, DDT apod. Poruchy se projevovaly snášením menšího počtu vajec, někdy však i zahříváním hnízda bez vajec, vaječná skořápka byla křehká a obsah vajec vysychal během inkubace. Ornitologové z postižených krajů (např. pohoří Harz v Německu, borové lesy v Holandsku apod.) začali bit na poplach. Následovalo několik studií, které nepotvrdily působení cizorodých látek, ale naopak ukázaly na nepřímé působení snížené dostupnosti vápníku vlivem okyselení prostředí a následné poruchy v tvorbě vaječné skořápky (změny pigmentace, struktury skořápky a její zeslabení). Zcela zásadní práce Gravelanda z roku 1994 v časopise *Nature* navíc ukázala, že sýkory získávají téměř všechny vápník pro tvorbu skořápky vajec z ulit konzumovaných plíží. Plíže, kteří si vytvářejí ulitu, jsou však v okyseleném prostředí postiženi také, téměř se tam nereprodukují a jejich populace vymírají. Tak se stalo, že na řadě míst jsou plíže nedostatkovým zdrojem vápníku pro řadu druhů ptáků. Ptáci nejsou schopni se změněným podmínkám, které nastaly během několika let, přizpůsobit, neboť jejich reprodukční strategie se vytvářely dlouho v průběhu evoluce. Populace některých druhů ptáků v okyselených oblastech se tak rychle snižují. Tento případ je typickou ukázkou toho, jak křehké jsou vztahy mezi organismy v přírodě, jak rychle je může člověk svou činností narušit a jak obtížné je u řady druhů adaptovat se na změny v prostředí vyvolané člověkem.

Vzhledem ke krátkému období od publikování příčin úbytku populací některých druhů ptáků v okyselených oblastech není dodnes znám rozsah působení tohoto jevu, není známo, jak široké spektrum druhů je ohroženo, a téměř nebyly studovány možnosti přirozených adaptací ptáčích druhů na změny v dostupnosti vápníku, které by jim umožnily přežít. Je však zřejmé, že nejvíce postiženy budou druhy žijící v okyselených oblastech a především ty, které mají velký počet vajec ve snůšce (např. z pohledu ochrany lesa velmi užitečné sýkory). Z uvedeného vyplývá, že studium tohoto problému je aktuální a důležité jak z pohledu vědeckého, tak praktické ochrany ptáků.

V roce 1992 jsem se touto problematikou začal zabývat také, neboť otázka možného nedostatku vápníku byla jedním z alternativních vysvětlení úbytku početnosti vzácných a chráněných línůšek horských v Jeseníkách počátkem devadesátých let. Napřed jsem hodnotil, zda je skutečně v oblasti Jeseníků nedostatek zdrojů vápníku pro línůšky, a experimentálně jsem srovnával schopnosti línůšek z různých okyselených oblastí rozpoznat a využít zdroje různé bohaté na vápník. Tento výzkum byl podpořen grantem norského Ministerstva zahraničních věcí v roce 1993 a byl také součástí projektu tzv. „250“, na jehož základě vznikla Ornitologická laboratoř PŘF UP. Prezentacním výstupem řešení těchto projektů bylo několik přednášek na konferencích nebo ve vědeckých institucích u nás i v zahraničí a tři publikace. První v *Acta Univ. Palacki. Olomouc.*, *Fac. Rer. Nat. Serii Biologica* v roce 1996 dokládá nízkou početnost a malé druhové spektrum plíží na hřebenech Jeseníků a současně schopnost plíží vyhledat a soustředit se v tomto prostředí na místa bohatší na vápník. Práce zveřejněná v časopise *Journal of Avian Biology* v roce 2001 se zabývá chováním línůšek ve vztahu k výběru na vápník bohatých zdrojů v různých okyselených oblastech jejího areálu. Poslední práce publikovaná také v *Journal of Avian Biology* v roce 2000 poněkud překvapivě ukazuje, že příjem vápníku u mládřat línůšek je v Jeseníkách dostatečný a je plně pokryt z ulit plíží obsažených v potravě. To předpokládá, že línůšky jsou schopny někde plíže najít, adaptovat se na změny

jejich dostupnosti a pravděpodobně pro ně zaletovat na větší vzdálenosti. Lze tedy předpokládat, že tyto adaptace se budou týkat změn v chování ptáků, které línůškám umožní přežít a reprodukovat se. Takové adaptace by však byly z jiného pohledu nevhodné, protože když není rodič u hnízda, nemůže ho bránit před predátory, a současně je toto chování nevhodné z hlediska rozpočtu času. Rodič krmí, nemá čas na tzv. komfortní chování – čištění a promašťování perí apod., což může snížit jeho schopnosti přežít a unikat predátorům. Jak tomu tedy ve skutečnosti je?

Od roku 1999 jsem se proto začal zabývat hlavně adaptacemi ptáků na změny dostupnosti zdrojů vápníku v prostředí v rámci výzkumného projektu GAČR. Projekt byl sice zaměřený hlavně na línůšky, ale jak již to při terénním ornitologickém výzkumu chodí, na hnízdní sezónu se netrpělivě čeká rok, ta pak často nevyjde vlivem počasí apod., ať se výzkumník snaží sebevíce. Jednoduše řečeno, terénní sběr dat během dvou let se moc nepovedl. V roce 1999 jsem si dovolil být během hnízdní sezóny nemocen a v následujícím roce zaniklo 22. června všech 63 nalezených hnízd línůšek v nepředstavitelné sněhové vánici. Zažil jsem ji a přežil přímo na hřebenech Jeseníků. Co se dá dělat, někdy není snadné v ornitologii obhajovat granty a publikovat několik prací ročně. Přestože hodlám v letošním roce s terénním výzkumem na hřebenech Jeseníků pokračovat a doufám v dobrou sezónu, nepočítám s tím, že získám dostatečný publikovatelný soubor dat. Předvídatost a zkušenosť s terénní prací mě však našťastí vedla i k souběžnému experimentování ve voliérách u lejsků bělokřých a černohlavých.

Jelikož mám shovívavou manželku, která mi umožnila instalovat osm voliér na naší zahrádce, mohu již dnes říct, že experimenty s lejsky ve voliérách byla třeba do černého. Ptáci jsou pod trvalým dozorem, většinou dělají to, co experimentátor potřebuje, a přitom mu není zima. Navíc při několikahodinovém pozorování z krytu umožní pozorovateli proniknout do tajů jejich života a připraví mu často nepředvídatelná a dosud v odborné literatuře nepopsaná překvapení. Například – když jde o přežití potomstva, o všem rozhoduje samicí; jak se zdá, větší a silnější samec jí respektuje, a když je hlad, tak třeba i zahyne. Zatím se v umělých chovech nedařilo odborníkům lejsky odchovat. Naše experimenty ve voliérách ukázaly proč. Problém byl v příjmu vápníku a specifických požadavcích lejsků na jeho zdroje. Kupodivu hlavními zdroji vápníku nejsou plíže, ani úlomky kostí a skořápek, jak bylo doposud známo u pěvců, ale jini nenápadní živočichové, jejichž tělo je bohaté na vápník. Zvládnutí odchovu lejsků bělokřých a černohlavých (včetně jejich kříženců), kteří patří k nejvýznamnějším modelovým druhům ptáků pro řadu studií, vytváří předpoklad pro další zajímavé etologické experimenty a získání údajů pro genetické studie, poznání mechanismů a evolučních aspektů křížení druhů a vzniku druhů. Největším překvapením však pro mne bylo, že o akceptování samečka samicí rozhoduje její nutriční vyladění. Jednoduše: když samicíka není ve formě, nepřihází.

Jak je vidět, původní záměr projektu GAČR je dnes již dosti pozmeněn. Osobně se však domnívám, že je o krok dál. Sběr dat z terénu je vždy obtížnější než experimentální práce, přestože i ve voliérách musím čekat na realizaci dalšího cyklu experimentů rok. Největší nevýhodou obou prací však je, že se nic nedá opakovat, každý rok je unikátní, a pokud se nezdaří, čeká se hodně dlouho. Je však dosti času přemýšlet si nové poznatky, prodiskutovat problémy a vše do detailu připravit na sezónu novou. Tak jako každý ornitolog a milovník ptactva se těší na přilet prvních vlastovek, já jsem již patřičně vyladěn a nemohu se dočkat té letošní hnízdní sezóny.

Doc. S. Bureš,
Ornitologická laboratoř PŘF UP

ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ**Byli na kongresu v Turecku**

Lékařské kongresy jsou pro laickou veřejnost událostí stěží představitelnou pro svou velikost, organizovanost a nákladnost. Zprávu o jednom z nich jsme sestavili na základě rozhovoru s pracovníky Ústavu mikrobiologie LF UP a FNO – s odborným asistentem **MUDr. M. Kolářem, Ph.D., a primářkou MUDr. Y. Lovečkovou**, kteří se ve dnech 1. – 4. 4. 2001 zúčastnili **11. evropského kongresu klinické mikrobiologie a infekčních chorob** v Istanbulu – ve městě s 12 miliony obyvateli na nejvýchodnější výspě evropského kontinentu u Bosporu. Pořadatelem kongresu byla Evropská společnost pro klinickou mikrobiologii a infekční nemoci (ESCMID).

Kongres zahrnoval šest klíčových přednášek, 35 oficiálních sympozií, 19 sympozií satelitních, organizovaných farmaceutickými firmami, 15 diskusních zasedání expertů a více než 1200 posterových (plakátových) prezentací vědeckých výsledků. Vše se odehrávalo ve čtyřpatrovém kongresovém centru a v pěti dalších objektech (celkem 14 místností) za účasti více než 5000 odborníků z 26 zemí a 53 reprezentantů národních odborných společností sdružených v ESCMID.

Vědecký program kongresu měl 68 hustě popsaných stran A4 na křídovém papíru v graficky dokonale provedení. Abstrakta prezentovaných prací dostali účastníci v podobě knižního supplementu mezinárodního časopisu *Clinical Microbiology and Infections* a také formou CD-ROM. Další CD-ROM s posterovými pracemi si účastníci mohli objednat s tím, že jej dostanou zdarma poštou. Vědecký program s abstrakty byl účastníkům přístupný také na webových stránkách kongresu. Umožnil, aby si účastník sestavil svůj osobní program přednášek podle klíčových slov nebo jmen autorů. Obrovská programová nabídka kongresu vylučovala účast jednotlivce na všech akcích.

Kongres sponzorovalo 18 firem světových jmen, které hradily mj. náklady spojené s účastí pozvaných mikrobiologů. Jen sjezdový poplatek byl 450 EURO a letenka z ČR stála 12 tisíc Kč. Pětačtyřicet firem využilo příležitosti k výstavě svých produktů (přístroje, léčiva, chemikálie, diagnostika, média).

Každý den kongresu zahajovaly dvě hodinové přednášky na klíčová témata. Téma si určili sami přednášející vybraní z mezinárodních vědeckých špiček. Symposia trvala od 10 do 16 hodin s dvouhodinovou polední přestávkou určenu k prohlídce posterů. Přednášeli odborníci z Evropy i dalších kontinentů o tématech pokrývajících široké pole soudobého vývoje

mikrobiologie a infekčního lékařství. Přednášky i posterová sdělení byly sestaveny do tematických bloků. Autor posteru měl k dispozici plochu 150 x 100 cm, určený den a hodinu pro instalaci, hodinu a půl pro svou přítomnost u posteru kvůli diskusi a interval půldruhé hodiny na odstranění posteru. Postery byly vystaveny celý den, pak byly nahrazeny jinými. Z olomouckého pracoviště zde byly prezentovány dva postery: *Impact of rational antibiotic usage on occurrence of vancomycin-resistant enterococci in hematological patients* (M. Kolář, I. Vágnerová, R. Pantůček, P. Čermák) a *Comparison of BACTEC Lytic/10 anaerobic/medium for detection of Bacteroides fragilis, Clostridium perfringens and Peptostreptococcus anaerobius strains* (P. Čermák, M. Kolář, T. Látal).

Sympoziální přednášky měly přesně vymezenou dobu trvání, většinou byly patnáctiminutové. Některé měly více než 20 autorů. Tak tomu bylo především u multicentrických studií, jejichž autoři byli z více zemí, z pracovišť řešících společný problém.

Na kongresu byly uděleny ceny za vynikající vědecké výsledky. *Award for Excellence* dostal prof. P. Courvalin (Francie) za přínos v poznání molekulární genetického základu rezistence bakterií k antibiotikům. Dvěma Britům byla udělena cena mladých vědeckých pracovníků, jednomu za studie apoptózy v patogenetice infekční nemoci, druhému za příspěvky k objasnění patogenetického syndromu streptokokového toxického šoku. *ESCMID Research Fellowships* získalo šest členů této společnosti.

Účastníky kongresu byli odborní, vědečtí a pedagogičtí pracovníci lékařských škol, pracovníci nemocnic, léčebných, výzkumných a diagnostických institucí. Proběhla nesčetná osobní setkání, odborné diskuse, výměny zkušeností, početná obchodní jednání se zástupci firem, byly navázány pracovní kontakty, vyměňovaly se vizitky. To vše patří neodmyslitelně ke každému lékařskému kongresu. V tiskových materiálech našli účastníci předběžnou pozvánku na další kongres ESCMID v dubnu 2002 v Miláně.

Organizovaná mezinárodní spolupráce lékařských komunit všech odborností a jejich integrace v nadnárodních asociacích je až neskutečně dokonalá, s jasnými rysy globalizace v tom nejlepším slova smyslu. Kdyby se naše univerzita rozhodla k debatě o své internacionalizaci, úrovni, kvalitě a kompetenci, pak lékaři s mezinárodní zkušeností přesně vědí, o čem mluvit a jak tyto parametry hodnotit.

-mh-

DĚNÍ KOLEM NÁS**Jubileum Sokolské župy Olomoucké – Smrčkovy**

Na tělesné a mravní výchově naší mládeže se významně podílí tělocvičná organizace Sokol. Jeho členy jsou i lidé dospělí, ale i starší muži a ženy, všichni ti, kteří si chtějí udržet fyzickou kondici i duševní svěžest pravidelným společným cvičením a rekreačním sportováním. Charakteristickým rysem Sokola, založeného v roce 1862 Miroslavem Tyršem a Jindřichem Fügnerem, je takové pojetí systematické tělesné aktivity, která přispívá k rozvoji a udržení tělesné zdatnosti a pohybové obratnosti a současně směřuje k vypěstování kázně, estetického cítění a životního optimismu. Přitom nedílnou součástí „sokolování“ je vzdělávací činnost, tj. průběžné seznamování mladých i dospělých členů Sokola s vybranými poznatky a takovými způsoby jednání, jež vedou k počinání v duchu humanity, demokracie, obvyčejné lidské slušnosti a zároveň též ke zdravému sebevědomí a tolerantnímu vlastenectví. Se vzdělávací činností je těsně spojena i činnost kulturně společenská a veřejná.

Takovým zaměřením vychoval Sokol od svého vzniku statisíce svých členů, kteří pak v novodobé historii českého národa vykonali mimořádné činy,

v době Rakouska-Uherska výrazně přispěli k národnímu sebeuvědomění, za 1. světové války tvořili jádro československých legií, ve 20. a 30. letech minulého století byli jednou z pevných opor mladého státu. Za 2. světové války ti nejstatečnější měli podíl na domácím a zahraničním odboji, po únoru 1948 jako první demonstrovali na XI. všesokolském sletu odpor proti nastoupivší komunistické totalitě.

Logicky byl proto hned po listopadu 1989 Sokol obnoven. Postupně se opět ustavovaly sokolské jednoty i jejich větší regionální svazky, tradiční sokolské župy. Sokolská župa Olomoucká – Smrčkovy sdružuje v současné době 35 jednot s 5300 členy. Vznikla koncem února 1921, připomíná si tudíž více 80. výročí. Při této příležitosti se chce představit olomoucké veřejnosti **Sokolskou akademii v neděli 22. dubna v 15 hod. ve Sportovní hale UP na Lazcích**. Jejím obsahem budou ukázky hromadných skladeb XIII. všesokolského sletu, ukázky některých sportů pěstovaných v Sokole, vystoupení folklórních souborů. Ke svému jubileu župa též vydává publikaci *Almanach k 80. výročí Sokolské župy Olomoucké – Smrčkovy*.

PhDr. V. Klega, *vzdělávatel Sokolské župy Olomoucké – Smrčkovy*

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ**Rendez Vous à Olomouc**

Francouzské centrum a Univerzita Palackého pořádají pod záštitou Města Olomouce a Velvyslanectví Francouzské republiky v ČR ve dnech 24. 4. – 3. 5. 2001 dny francouzské kultury *Rendez Vous à Olomouc*.

Program:**24. duben**

Dům dětí a mládeže, tř. 17. listopadu, 16 hod.: *Philippe Dorin: Sakramentské ticho. Divadelní představení*

Galerie Patro, Opletalova ul., 18 hod.: *Václav Hradecský – Pařížská bohéma. Vernisáž výstavy. Oficiální zahájení festivalu. Výstava potrvá do 12. 5.*

25. duben

Francouzské centrum, Křížkovského 14, 14 hod.: *Spisovatelova práce pro mládež. Přednáší R. Escuide – francouzský spisovatel.*

Státní jazyková škola, tř. Kosmonautů, 17–19.30 hod.: *Kurs francouzštiny pro začátečníky*

26. duben

Rozárium, 9 hod.: *Petanque. 3. ročník turnaje*
Jazz Tibet Club, 20 hod.: *Koncert keltské hudby Gwalarn*

27. duben

Rozárium, 9 hod.: *Petanque. Finále turnaje*

28. duben

Kavárna OSA, 20 hod.: *Body and soul večírek*

30. duben

Kino Lipa, 17.30 hod.: *Prokletí ostrova Saint-Pierre, r. P. Leconte (2000)*

Kino Lipa, 20 hod.: *Západ-východ, r. R. Wagner (1999)*

1. květen

Horní náměstí, 10–15 hod.: *Ekofarmak. Ochutnávka pastisu*

Kino Lipa, 17.30 hod.: *V zajetí chuti, r. B. Rapp (2000)*

Kino Lipa, 20 hod.: *Možná, r. C. Klapisch (1999)*

2. květen

Divadlo hudby, 14 hod.: *M. Fustier: Svatba Ludvíka XIV. 14.40 hod.: J. Tardieu: Rodinná hantýrka*

15.40 hod.: *V. Laugier: Zavražděná kočka – studentské divadlo ve francouzštině*

Státní jazyková škola, tř. Kosmonautů, 17–19.30 hod.: *Kurs francouzštiny*

Kino Lipa, 17.30 a 20 hod.: *Romance, r. C. Breillat (2000)*

3. květen

Divadlo hudby, 14 hod.: *J. Tardieu: Smrt a lékař*

14.45 hod.: *P. Millant: Zástup čekajících – studentské divadlo ve francouzštině*

Divadlo hudby, 16 hod.: *Soutěž Evropský rok jazyků. Vyhlášení výsledků*

-red-

Letní škola rozvojové pomoci

Centrum interdisciplinárních studií UP ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Katedrou environmentálních studií FSS MU pořádá ve dnech 26. 8. – 1. 9. 2001 **4. letní školu rozvojové pomoci a spolupráce**. Je určena zájemcům o problematiku rozvojových zemí, kteří se hodlají zapojit do programů rozvojové pomoci.

Přihlášku tvoří motivační dopis a životopis, které je třeba zaslat (možno i v elektronické podobě) **do 30. 5. 2001** na adresu: Ing. Z. Ulčák, Katedra environmentálních studií, Fakulta sociálních studií MU, Gorkého 7, 602 00 Brno; fax: 05/ 41 615 100, e-mail: ulcak@fss.muni.cz. Další informace viz www.fss.muni.cz/struktura/katedry/humenv/.

-cis-

Oprava

Při redakčním zpracování textu k výběrovému řízení Pedagogické fakulty UP v minulém čísle (Žurnál č. 24, str. 3) došlo nedopatřením k vynechání jednoho důležitého sdělení: **přihlášky je nutno zaslat do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku**.

Za chybu se omlouváme.

Redakce.

ACADEMIA FILM OLOMOUC 2001 NA CESTĚ.../ON THE ROAD... 22. – 26. 4. 2001

AFO je také diskuse

Jako součást doprovodného programu festivalové soutěžní přehlídky AFO 2001 jsou i letos připraveny semináře a besedy (viz příloha Žurnálu č. 23). Podrobněji jsme o jednom z nich již informovali v předchozím čísle Žurnálu UP – o možných vizích naší budoucnosti budou diskutovat **23. 4. v 15 hod. v klubovně Vlastivědného muzea** J. Dienstbierová, F. Gál, J. Příkryl a P. Frič v rámci semináře nazvaném **Česká republika v roce 2015**.

Další beseda je připravena na **tentýž den ve 14 hod. do Besedního sálu Muzea umění** (Denisova 47) a její téma je **Rodinné modely v různých kulturách**. Příspěvky přednesou a následně diskuse se zúčastní J. Šiklová, Ph.D. (Katedra sociální práce FF UK, Gender studies: *Flexibilita rodinných modelů pod vlivem feminismu*), P. Whitaker (Centrum pro srovnávací kulturní studia FF UP: *Babička jako matriarcha*) a Mgr. M. Fafejta, Ph.D. (Katedra sociologie FF UP: *Otec – oběť patriarchátu?*). V úvodu semináře bude promítnut jeden díl česko-francouzského koprodukčního dokumentárního cyklu „Rodiny“, který před časem uvedla ČT 1, a sice *Makhuwové (Mozambik): „Sedmimilionový národ Makhuwů žije na severu Mozambiku a žije se zemědělstvím. Rodinný život je typickým matriarchátem. Majetek matky přechází na dceru, každý zeť se stěhuje ke tchyni a musí prokázat dvě základní schopnosti: plodit potomky a sloužit tchyni. Žena je i živitelka rodiny, ale muž musí radostně pracovat, nebo bude zavřez. Tchyně může zeť vykázat z domu. Relativní svoboda pro muže nastane až po čtyřicítce, než se většinou sám stane tchynem. Tchyně mívá k ruce více zeťů. Děti se tu považují za dar od boha, čím více dcer, tím lépe...“*

V **úterý 24. 4. začne ve 14 hod.** v Besedním sále Muzea umění diskuse nad historickými kořeny české transformace s názvem **Takoví jsme byli**. Besedu s podtituly a historiky E. Mandlerem, V. Žákem, M. Otáhallem, K. Štindlem a M. Vaňkem bude moderovat J. Čulík, šéfredaktor Britských listů.

Seminář filmových škol je připraven na **středu 25. 4.**, kdy se ve filmovém sálu FF UP (Křížkovského 8) při projekcích dokumentárních filmů studentů

FAMU, VŠMU, filmových škol ze Zlína, Písku a Budapešti sejdou jejich tvůrci.

V průběhu **tří dnů 24. – 26. 4.** se budou moci návštěvníci festivalu zúčastnit semináře, který pod názvem **Divadlo ve filmu a televizi III.** pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP. Je zaměřen na problematiku audiovizuálních médií jako „paměť“ divadla. Po předcházejících ročnících věnovaných audiovizuálnímu záznamu divadelní inscenace bude letos předmětem zájmu audiovizuální dokument o divadle (o historii souboru, osobnosti, procesu tvorby apod.). Program bude rozdělen do dvou etap. Ve dnech 24. a 25. 4. proběhne tematizované bloky inspirativních projekcí určené studentům i široké veřejnosti (*Polská divadelní alternativa, Historie jednoho divadla – Činoherní klub, Neoficiální divadlo a neoficiální dokument, Bytové divadlo Vlasty Chramostové*). Na projekce navážou v obou dnech besedy s hosty (s J. Kačerem, s V. Chramostovou a S. Milotou). Součástí semináře je i celodenní konference s mezinárodní účastí, která proběhne pod názvem **Svědectví, nebo legenda?** v Audiovizuálním centru IC UP ve **čtvrtek 26. 4.** (9–16 hod., Tereziánská zbrojnice) jako setkání divadelních historiků a teoretiků, dramaturgů a filmových a televizních tvůrců, studentů kateder divadelní a filmové vědy z Polska, Německa, Slovenska a České republiky. Účast na konferenci potvrdili W. Dudziak (*Komparace filmových záznamů režijní práce K. Swinarského a T. Kantor, Varšava*), A. Enghart (*Německé divadlo v zrcadle televize a filmu 70. – 90. let; Mnichov*), J. Fret (*Divadlo ve filmovém svědectví; Wrocław*), B. Chojak (*Grotowského Vytrvalý princ ve svědectví filmu; Wrocław*), E. Ertel (*Přesun vnímání reality z jeviště do médií; Berlín*), T. Lazorčáková (*Hodnota audiovizuální dokumentace neoficiálního divadla 80. let; Olomouc*), J. Roubal (*Co s ním? Audiovizuální obraz divadla v rukou teatrologie; Olomouc*), A. Záboj (*Lehkost těžkých let; Brno*), V. Just (*Vlasta Burian: film – divadlo; Praha*), P. Pavlovský (*Legenda, teatrologie a vlastní paměť; Praha*).

-red-

Na cestu tisíciletím...

365 myšlenek pro 365 dní

Ze stejnojmenného kalendáře pro rok 2001 autorů F. Mezihoráka, A. Nelešovské a H. Ševčíkové:

Duben – Květen 2001

Po 23

William Shakespeare (1564–1616): *Čistě srdce se snadno nepoleká.*

Út 24

Daniel Defoe († 1731): *Přátelství čerpá z mnoha pramenů, ale nejvíce ze vzájemné úcty.*

St 25

Torquato Tasso († 1595): *Láska je touha po krásě.*

Čt 26

Julius Zeyer (* 1841): *Dav je vždycky slepý.*

Pá 27

Herbert Spencer (* 1820): *Čas je to, co se člověk neustále pokouší zabít, ale co nakonec zabije jeho.*

So 28

Karl Kraus (* 1874): *Nemít myšlenku a dovést ji vyjádřit – v tom se pozná novinář.*

Ne 29

Hospodine, můj Bože, jsi neskonale velký! Sesíláš-li svého ducha, jsou stvoření znovu, a tak obnovuješ tvářnost země.

Po 30

Valclav Renč († 1973): *Ne každý může psát básně, ale mezi květinami je pro jisté každý.*

Út 1

Svátek práce

Pierre Teilhard de Chardin (* 1881): *Nebesa nás strhují do víru hvězd.*

St 2

Novalis (* 1772): *Kdo chce skutečňovat sny, ten se moc nevyspí.*

Čt 3

Niccolò Machiavelli (* 1469): *Lidé rychleji oželi ztrátu otce než ztrátu dědictví po něm.*

Pá 4

Karel Höger († 1977): *Herectví je život lidské duše, rodící se uměním – učí chápat nepochopitelné.*

So 5

Napoleon Bonaparte († 1821): *Spolehlivý přítel je opravdovým obrazem Boha.*

Ne 6

Odpověď jim: „Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni.“

-red-

... A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

23. DUBEN

CMTF UP, Univerzitní ul., posluchárna č 1/9, 16 hod.: Prof. G. Braulík, OSB – *Tradice a reforma*. Přednáška s diskusí. Pořádá Katedra biblických věd CMTF UP.

Muzeum umění, 18.30 hod.: *Koncert posluchačů ze třídy Mgr. J. Glocarové*. Pořádá Katedra hudební vědy PdF UP.

24. DUBEN

PřF UP Olomouc-Hejčín, Tomkova ul. 40, 13.30 hod.: *Globální vlastnosti řešení diferenciálních rovnic s iterací*. Přednáší prof. S. Staněk (PřF UP Olomouc). Pořádá Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP, Jednota českých matematiků a fyziků.

Katedra algebry a geometrie PřF UP, Olomouc – Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.: RNDr. J. Klimeš, CSc. (VUT Zlín), RNDr. F. Včelář, CSc. (VUT Zlín): *O jistých Galoisových konexích na fuzzy-posetech*. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin.

24. – 25. DUBEN

Informační centrum UP: III. konference vysokoškolských vydavatelů a nakladatelů. Pořádá Vydavatelství UP.

Právnická fakulta UP, tř. 17. listopadu 8, 10 hod.:

O elektronickém podpisu a státní informační politice. Přednáška ministra a vedoucího Úřadu vlády ČR Ing. K. Břežiny. Pořádá Evropské sdružení studentů práv (ELSA).

25. DUBEN

Aula FF UP, Křížkovského 10, 17 hod.: Slavnostní zahájení mezinárodní germanistické konference věnované německé literatuře vzniklé v Českých zemích. Pořádá Katedra germanistiky FF UP.

Středisko Britské rady, Křížkovského 14, místnost 204, 14 hod.:

Back to Basics. Metodický seminář pro učitele anglického jazyka na základních školách a víceletých gymnáziích pod vedením PhDr. J. Greplové pořádaný ve spolupráci s nakladatelstvím Oxford University Press.

Centrum Aletti, Křížkovského 2, 20.15 hod.:

Beseda s páterem Michudem na téma *Pastorace faráře na vesnici*. Pořádá Vysokoškolské katolické hnutí.

25. – 26. DUBEN

Právnická fakulta UP, tř. 17. listopadu 8: Konference o aktuálních otázkách integrace ČR do EU. Pořádá Evropské sdružení studentů práv (ELSA) v Olomouci.

27. DUBEN

Klubovna Vlastivědného muzea Olomouc, 15 hod.: Pracovní schůze Sekce pro dějiny lékařství. Pořádá Sekce pro dějiny lékařství, Spolek lékařů Olomouc.

27. – 28. DUBEN

Filmový sál FF UP, 11.30 hod. (27. 4.) a 8 hod. (28. 4.): *Co je to divadlo? Co je to divadelní věda?* Placené kurzy. Pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

28. DUBEN

Katedra historie FF UP: Heldenberg a Vojenské historické muzeum ve Vidni. Exkurze pro zájemce o dějiny vojenství. Pořádá Katedra historie FF UP.

3. KVĚTEN

Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská ul., 16 hod.: Přednáškový večer Státního ústavu pro kontrolu léčiv Praha. Pořádá Spolek lékařů Olomouc.

-red-